

Vecumu bibliotēkas darba pārskats par 2023.gadu

2024. gada janvārī

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēkas darbības raksturojums pārskata periodā	3
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa novērtējums	4
4. Personāls	5
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	7
6. Krājums	9
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	13
8. Novadpētniecība.....	14
9. Publicitāte.....	16
10. Sadarbības tīkla raksturojums	16
Uzdevumi 2024.gadam	17
Pielikumi	18

1. Vispārīgs bibliotēkas darbības raksturojums pārskata periodā

Pēdējos gados ir paveikti vairāki darbi bibliotēkas vizuālā izskata uzlabošanā: bibliotēkas mēbeles pielāgotas mazajam lasītājam, paplašinātas telpas, ierīkotas dienas gaismas, nomainītas žalūzijas, ir veikta grāmatu krājuma attīrīšana no mazizmantotiem un nolietotiem iespieddarbiem kā rezultātā ir iegūts pārskatāms krājums. 2023.gadā bibliotēkā tika veikts sienu kosmētiskais remonts.

2023. gadā bibliotēkas galvenās aktivitātes darbā ar lasītāju bija:

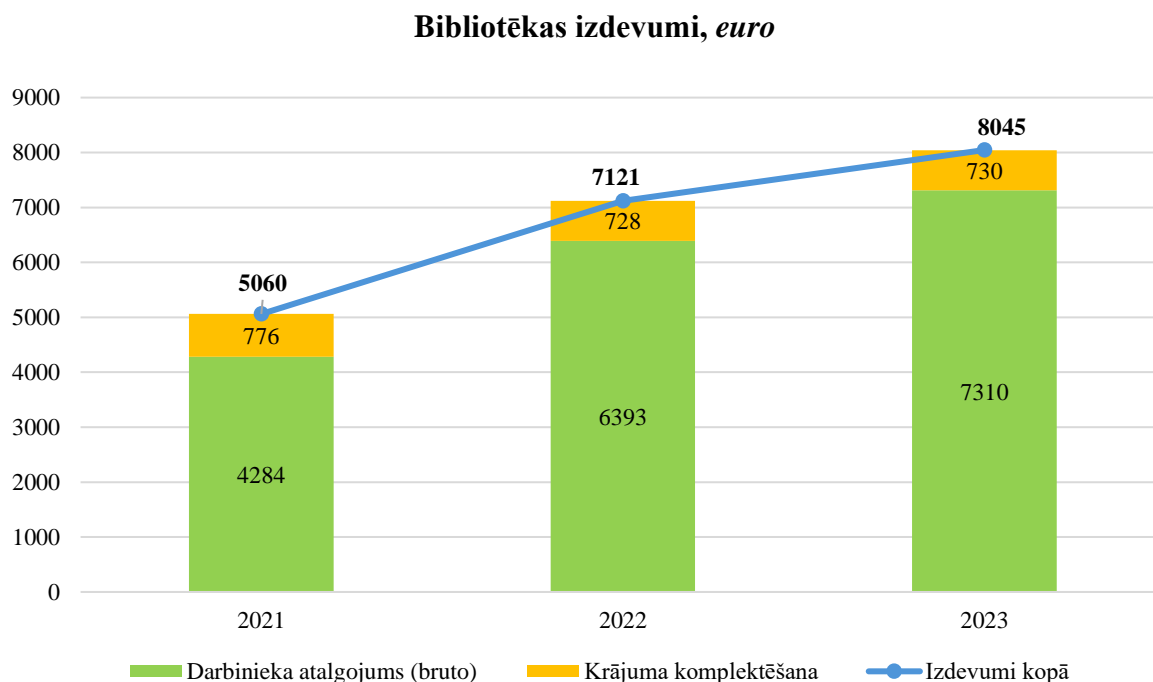
- kvalitatīvas, plašas informācijas sagatavošana un izsniegšana
- dokumentu un informācijas izdrukas, skenēšana un kopēšana
- bagātīgs vērtīgu grāmatu un periodikas papildinājums un piedāvājums
- sakārtots un pārskatāms grāmatu krājums
- e- pakalpojumu attīstība
- iespieddarbu un informācijas resursu popularizēšana.

Šie visi uzskaitītie darbi atbilst bibliotēku nozares stratēģijā (2023-2027) definētajam 6. rīcības virzienam par kvalitatīvu un mūsdienīgu pakalpojumu attīstību.

2023. gadā bibliotēkas darba prioritāte bija informācijas vākšana par pagasta kultūrvēsturi, par objektu un notikumu vēsturi. Izmantojot iespēju intervēt visvecākā gadagājuma iedzīvotājus, tika savāktas ziņas gan par Ūlasu ciemu, gan par uz Sibīriju izsūtīto cilvēku likteņiem, gan Vecumu staciju. 2023.gada 9. novembrī raidījuma “Tiksimies stacijā” veidotāju komanda uzņēma sižetu par Vecumu staciju. Savāktie dati un informācija par Vecumu staciju tika apkopota, sistematizēta un ievadīta bibliotēkas mājas lapā, radot iespēju šo ziņu klāstu izmantot neierobežotam interneta lietotāju skaitam. 2023.gadā novadpētniecībā paveiktais darbs atbilst vienam no bibliotēku nozares stratēģijas (2023-2027) 8. rīcības virziena uzdevumiem – “veicināt bibliotēku lokālās kultūrvides izzināšanas darbu...”

2. Finansiālais nodrošinājums

I. attēls

No pašvaldības finansiālā nodrošinājuma lielākās izmaksas sastāda darbinieka alga. Līdzekļus krājuma komplektēšanai pašvaldība atvēlējusi tādā pašā apmērā kā iepriekšējos gados. Kopējais pašvaldības finansiālais nodrošinājums pēdējos trijos gados ir ar augšupejošu tendenci. Tas nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa novērtējums

Bibliotēkas telpas ir gaišas un siltas. Grāmatu plaukti un galdi ir labā tehniskā stāvoklī. Veicot izmaiņas mēbeļu izkārtojumā, bibliotēka vizuāli ieguva daudz plašākas telpas izskatu. Pozitīvas atsauksmes par jauno bibliotēkas veidolu tika saņemtas no vairākiem bibliotēkas apmeklētājiem. Regulāri tiek sekots telpas apgaismojuma kvalitātei. No 10.08. – 18.08. bibliotēkā notika sienu kosmētiskais remonts. Bibliotēkas vēsais zaļais “tērps” tika nomainīts uz siltu pasteltoņu “kleitu”. Šīs gaišās, siltās krāsas rada mājīgu, harmonisku noskaņu bibliotēkā. Pakalpojumi bibliotēkas apmeklētājiem uz remonta laiku netika atcelti. Sienas krāsoja Vecumu pārvaldes tehniskais strādnieks.

Bibliotēkas tehnoloģiskās iekārtas

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (gads)	Piezīmes
Dators		1	2017	Procesors: no datorkomplekta Windows 7 Home Premium OEM Software Monitors: Samsung
Dators		1	2018	Procesors: no datorkomplekta Intel Pentium Dual-Core G2020 Monitors: CTX
Dators	1		2017	Procesors: FQC – 06939 Monitors: LG
Krāsu printeris	1		2012	Laser Jet 300 color M351a
Melnbaltais printeris		1	2008	HP Laser Jet 1018

4. Personāls

Bibliotēkā strādā viena bibliotekārā darbiniece (0,8 slodzes) ar augstāko bibliotekāro izglītību.

Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stun du skait s	Klātienē vai attālināti
1.	26.05. 2023.	Medņeva	Medņevas bibliotēka, Balvu CB	Medņevas bibliotēkai – 75: <ul style="list-style-type: none"> • kā dzīvo Viduču pamatskolas bibliotēka? • grāmatniecība Balvu reģionā drukas aizlieguma laikā un XX gs. pirmajā pusē • ieskats digitālās drošības nedēļā 2023 • LBB ideju tirgus 2023 	4	Klātienē

				<ul style="list-style-type: none"> • galda spēles latgaliešu valodā “Čipērksneitis” izspēle • Medņevas bibliotēkai – 75: vad. A.Smuškovas ieskats bibliotēkas vēsturē • Medņevas bibliotēka šodien – bibliotēkas apskate 		
2.	12.04.2023.-15.05.2023.		Biedrība “Ritineitis”	<p>“Digitālo risinājumu pielietošana mūsdienīgu procesu transformācijai”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • digitālās un tiešsaistes iespējas • digitālā satura veidošana - teksts • digitālā satura veidošana – izklājlapas un dati • vizuālā satura veidošana – Canva, prezentācijas • darbību veikšana tiešsaistes risinājumos • elektroniskais paraksts 	80	Attālināti
3.	27.10.2023.	Balvi	Balvu CB	<p>Balvu novada publisko bibliotēku rudens seminārs 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualitātes bibliotēku jomā • metodiskie padomi un ierosinājumi bibliotekāriem • pasaules Medijpratības un iternetpratības nedēļa/ mākslīgais intelekts • pieredzes stāsts “Mana Bērzpils bibliotēka” • Mg. Sc. Comp. Katrīnas Kūkojas lekciju cikls 	4	Klātienē

Pateicoties Balvu CB noorganizētajai kultūrvēstures ekskursijai, bija iespēja redzēt un iepazīt Ogres CB kā modernu, daudzfunkcionālu kultūrizglītības centru.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Aktīvo lietotāju skaits	65	108	97	+66%, - 11 %
<i>t.sk. bērni līdz 18 gadiem</i>	9	22	31	+144%, +41%
Bibliotēkas apmeklējums	549	641	766	+17%, +19%
<i>t.sk. bērni līdz 18 gadiem</i>	17	57	97	+235%, +70%
Virtuālais apmeklējums	284	300	292	+6%, -3%
Izsniegums kopā	1659	2569	2467	+55%, -4%
<i>t.sk. grāmatas</i>	818	1198	1359	+46%, +13%
<i>t.sk. periodiskie izdevumi</i>	841	1371	1103	+63%, -19%
<i>t.sk. bērniem līdz 18 gadiem</i>	133	311	439	+139%, +41%
Bibliotekārais aptvērums % no iedzīvotāju skaita pagastā	15	26	25	+73%, -4%
<i>t.sk. bērni līdz 18 gadiem</i>	20	52	76	+160%, +46%
Iedzīvotāju skaits	436 (45)	409 (42)	388 (41)	-6% (-7%), -5% (-2%)

Pārskatot tabulu varam secināt, ka aizvadītajā gadā bibliotekārie pamatrādītāji nav kritiski slikti, tomēr tie varēja būt labāki. No 11 pozīcijām bibliotekārie pamatrādītāji ar izaugsmi ir 6 pozīcijās.

2022.gads bija labvēlīgs gads bibliotēkas skaitlisko rādītāju izaugsmei 2 faktoru dēļ:

- 1) beidzās pandēmija, un tika atcelti visi ierobežojumi bibliotēku apmeklējumiem,
- 2) gada otrajā pusē valdība pieņēma lēmumu par atbalstu mājsaimniecībām dažādu energoresursu izmaksu kompensācijai, un arī bibliotēkas bija tās iestādes, kurām tika dots uzdevums pieņemt iesniegumus no iedzīvotājiem energoresursu izmaksu pabalstam.

Šo divu iemeslu dēļ bibliotekāro pakalpojumu rādītāju procentuālais pieaugums burtiski “uzsprāga”, bet, apskatot un salīdzinot statistikas datus, varam secināt, ka bibliotēkas skaitliskie rādītāji gan 2022.gadā, gan 2023.gadā ir daudz mazāki nekā 2019.gadā – gadā pirms pandēmijas. Lai gan 2023.gadā bibliotēkas darbā tika uzstādīts mērķis sasniegt “pirms pandēmijas” skaitliskos rezultātus, tomēr tas nav izdevies. Pieaudzis ir tikai aktīvo lietotāju skaits starp bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem (2019. gadā – 23 bērni, 2023. gadā – 31 bērns). Vēl jo sliktāk: skaitliskos rādītājus neizdevās ne tikai pietuvināt 2019.gada līmenim un

noturēt tos 2022. gada robežās, bet vairākās pozīcijās kā, piemēram, aktīvo lietotāju skaitā, periodisko izdevumu izsniegumā (arī kopējā izsniegumā), bibliotekārajā aptvērumā ir vērojams procentuālais kritums. Bērniem līdz 18 gadiem pozitīva rādītāju izaugsme ir visos kritērijos.

Uzziņu un informācijas darbs

	2021	2022	2023
Izdrukas	53	281	259
Ieskenētie dok.	32	69	33

Tabulā redzams, ka 2023.gadā izdruku un ieskenēto dokumentu skaits ir kļuvis mazāks nekā tas bija 2022.gadā.

Klientus, kas izmanto drukāšanas pakalpojumus, var iedalīt 4 grupās:

1. maznodrošinātie un trūcīgie iedzīvotāji:
 - apmaksājamo rēķinu izdrukas,
 - konta pārskatus, lai nokārtotu statusu
2. lauksaimnieki:
 - lopu pārvietošanas deklarācijas,
 - apliecinājuma veidlapas par lopu veselību,
 - rēķinus, lai iesniegtu grāmatvedībā,
 - konta pārskatus, lai iesniegtu grāmatvedībā
 - dokumentu paketes bioloģiskajai sertificēšanai
3. skolēnu vecāki:
 - ieteicamās literatūras apraksta tabulas,
 - mācību metodiskie līdzekļi,
 - darba lapas mācību priekšmetos
 - “Goda ģimenes” kartes pagarināšana
4. mājsaimnieces:
 - vairākas izdrukas no News.lv
 - padomi dārza darbos
 - padomi veselības uzlabošanā

- interesantas ēdienu receptes

Viena no bibliotēkas klientēm regulāri izmanto attālināto pakalpojumu medikamentu iegādē. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Meža un vides fakultātes studentei bija vajadzīgas tautas dziesmas par mežu un kokiem. Uzziņu darbs samazinās.

Pie ieejas durvīm uz informācijas galdiņa ir atrodami laikraksta “Balvu Novada Ziņas”, bukleti ar e- pakalpojumu aprakstiem, Latvenergo buklets par pašapkalpošanās portālu elektrum.lv, informācija par bezmaksas datu bāzēm, Balvu novada bibliotēku elektronisko kopkatalogu, bibliotēkas noteikumi, bibliotēkas lietotāju pienākumi un tiesības, valsts un pašvaldības vienotā apkalpošanas centra informācija par sniegto pakalpojumu klāstu. Laikraksts “Balvu Novada Ziņas” atrodas arī lasītavas sektorā uz galda.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

SBA rādītāji

SBA	2021	2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	5	5	1
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	4	0	0

Uz citām bibliotēkām nosūtīto iespieddarbu skaits ir 2, bet šīs grāmatu izsniegums nav reģistrēts caur Alisi. Šajā gadā ir samazinājies caur SBA saņemto iespieddarbu skaits un tā ir tikai 1 grāmata. 2024.gadā, uzsākot darbu ar pielāgoto literatūru, uzlabosies arī rādītājs saņemto dokumentu skaitā no citām bibliotēkām.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	776	728	730

t.sk. grāmatām	386	349	410
t.sk. bērnu grāmatām	24	58	67
t.sk. periodiskajiem izdevumiem	366	321	320
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā	2,64	2,53	1,88
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	1153	1038	1053

Izvērtējot tabulā redzamos skaitļus, varam secināt, ka 2023.gadā pašvaldības finansējums grāmatu iegādei un periodisko izdevumu abonēšanai ir palicis līdzīgs kā 2022.gadā, līdz ar to arī kopējais pašvaldības naudas piešķirums krājuma komplektēšanai palicis nemainīgs salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Salīdzinot naudas izlietojumu pēdējos trijos gados grāmatu, tajā skaitā arī bērnu grāmatu iegādei, ir redzams, ka līdzekļi šim mērķim nedaudz vairāk ir tērēti 2023.gadā.

Periodiskie izdevumi: 2021.gadā – 173 eks. par 365,9 eiro, 2022.gadā – 202 eks. par 321,41 eiro, 2023.gadā – 148 eks. par 318,27 eiro. Naudas izlietojums periodisko izdevumu abonēšanai 2023.gadā ir palicis tāds pats kā 2022.gadā, bet tas ir par 49 eiro mazāks nekā 2021.gadā. Ievērojot krājuma komplektēšanas nosacījumu, ka lielākā naudas summa ir jātērē grāmatu (veido pamatbudžetu) iegādei, bet periodikas (iespieddarbi nav iekļauti bilancē) pasūtīšanai var tērēt līdzekļus, kas sastāda pusi no grāmatām paredzētajiem līdzekļiem, 2022.gadā bija jāmaina līdzekļu sadalījums starp presi un grāmatām. Tātad, ievērojot krājuma komplektēšanas noteikumu, 2023.gadā vajadzēja vēl samazināt naudas finansējumu preses pasūtīšanai, tas ir iztērēto 318,27eiro vietā periodikas abonēšanai vajadzēja tērēt 205 eiro. Tas nav iespējams, jo ar katru gadu pieaug žurnālu un laikrakstu cenas. Mēs redzam, ka par līdzīgu naudas summu 2023.gadā nav izdevies iegādāties 202 eks. kā 2022.gadā, bet tikai 148 eks. Bibliotēkas apmeklētāji jaunāko informāciju var smelties žurnālos “Ievas Veselība”, “Mans Dārzs”, Lauku Māja”, “100 Labi Padomi”, “Ieva”, “Patiesie Stāsti”, laikrakstā “Vaduguns” u.c. Salīdzinot finansējumu uz 1 iedzīvotāju, tas viszemākais ir 2023.gadā – 1 eiro 87 centi, bet, parēķinot finansējumu uz 1 bibliotēkas lasītāju, šī summa sastāda 7 eiro 49 centus. Viens no svarīgākajiem uzdevumiem 2024.gadā ir piesaistīt jaunus lasītājus – gan publicējot jaunieguvumus FB, Instagram tīmekļa vietnēs, gan piedāvājot pielāgotu literatūru, gan veicot

dažādas aktivitātes – nelielus konkursus. Svarīgi, lai nākamajos gados nesaruktu pašvaldības līdzekļi grāmatu, periodisko izdevumu iegādei.

2023.gadā bibliotēkā nenotika krājuma inventarizācija. Inventarizācija notika 2022. gadā. Gatavojoties inventarizācijai iepriekšējos gados no krājuma lielā skaitā tika norakstīti nolietoti un mazzizmantoti iespieddarbi. 2023.gadā no krājuma tika izslēgtas 190 periodiskie izdevumi un 21 grāmata. Krājums ikdienā tika kārtots, līdzināts, spodrības dienā – uzkopts.

Krājuma rādītāji

	2021	2022	2023
Jaunieguvumi kopā	253	377	245
t.sk. grāmatas	80	168	97
t.sk. latviešu daiļliteratūrā	34	44	60
t.sk. bērniem	13	59	14
Izslēgtie dokumenti	223	402	211
Krājuma kopskaits	3554	4994	5036
Grāmatu krājuma apgrozība	0,2	0,5	0,4
Periodisko izdevumu apgrozība	0,6	1	0,8

2023.gada kopējais grāmatu krājums ir papildināts par 71 grāmatu mazāk nekā 2022. gadā, arī bērnu grāmatas ir iegādātas par 45 eksemplāriem mazāk nekā 2022.gadā. Latviešu oriģinālliteratūrā iegādātas par 16 grāmatām vairāk nekā 2022.gadā un par 26 grāmatām vairāk nekā 2021.gadā. Latviešu daiļliteratūras krājums bagātīgi tika papildināts pateicoties avotam “dāvinājumi” (iepriekšējos gados saņemto sērijas “Lata romāns” grāmatu reģistrācija “Alisē”) Izvērtējot grāmatu pieprasījumu, varu secināt, ka lasītājam vienmēr ir bijusi interese par oriģinālliteratūru. Krājuma kopskaita pieaugums un aktīvo lietotāju samazinājums negatīvi ietekmējis arī grāmatu krājuma apgrozību (-0,1) un periodisko izdevumu apgrozību (-0,2)

No avotiem “Ziedoņumi” un “Individuālie dāvinātāji” grāmatas tiek saņemtas arvien mazāk.

Lielu atbalstu bibliotēkai iespieddarbu iegādē dod programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Lielāko grāmatu skaitu esam saņēmuši pirmajos divos programmas īstenošanas gados (2020.gadā iegādātas 37 grāmatas par 308,5 eiro; 2021.gadā – 37 eks. par 377,17 eiro). Turpmākajos gados līdzekļi grāmatu piešķirumam ir krituši, piemēram, 2022.gadā iegādātas 26 grāmatas par 264,3 eiro, bet 2023.gadā no piedāvātā iespieddarbu

saraksta varēja izvēlēties tikai 15 grāmatas 169,58 eiro vērtībā. Bibliotēkai ir svarīga jebkura naudas summa krājuma papildināšanai, tāpēc ļoti būtiski, lai šāda grāmatu iepirkuma programma pastāvētu arī turpmāk. Grāmatu saraksts, no kura jāizvēlas iespieddarbi, ir bagāts ar dažādas labas literatūras piedāvājumu. No saraksta izvēlos populāru autoru daiļdarbus oriģinālliteratūrā un bērnu literatūrā, jo zinu, ka pēc šīm grāmatām vienmēr būs pieprasījums. Programmas “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” īstenošanas ietvaros saņemtās grāmatas tiek izliktas jaunieguvumu izstādē (bet, diemžēl, bez norādes par šo programmu, turpmāk lasītāju zināšanai izveidošu informāciju par programmu “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”). Jauno grāmatu izstāde tiek nobildēta, un bildes tiek ievietotas bibliotēkas mājas lapā. Klāt pie attēla tiek izveidots jaunieguvumu saraksts.

Datubāžu izmantojums

Datubāze	2021	2022	2023
Letonika			
skatījumi	36	2	71
piekļuves sesiju skaits	39	10	12
lejuplāžu skaits			
News			
skatījumi	550	450	187
piekļuves sesiju skaits	500	400	187
lejuplāžu skaits			
Citas			

2022.gada nogalē un 2023.gadā pirmos divus ar pusi mēnešus tehnisku iemeslu dēļ nebija iespējams pieslēgties datubāzēm. Šis fakts negatīvi ietekmēja arī datubāžu izmantošanu. Pēc Lursoft statistikas datiem 2023.gadā tīmekļvietnē *News.lv* Vecumu bibliotēkai ir fiksēti 187 skatījumi. Salīdzinot ar 2021.gadu pilno tekstu atvērumu kopskaits ir samazinājies par 363, un salīdzinot ar 2022.gadu pilno tekstu atvērumu kopskaits samazinājies par 263 vienībām. Pēc *Letonika.lv* fiksētajām ziņām, 2023.gadā Vecumu bibliotēkai veiksmīgas piekļuves sesiju skaits sastāda 12, tas ir par 2 piekļuves sesijām lielāks nekā 2022.gadā, bet par 27 piekļuves sesijām mazāks nekā 2021.gadā. Salīdzinot tīmekļvietnes *Letonika.lv* pilno tekstu atvērumu skaitu, vislielākais tas ir 2023.gadā un sastāda 71 vienību. Bibliotēkas lietotāji izmantojuši par 35 skatījumiem vairāk nekā 2021.gadā un par 69 skatījumiem vairāk nekā 2022.gadā.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Bērniem līdz 18 gadiem pozitīva rādītāju izaugsme ir visās pozīcijās – pieaudzis gan aktīvo lietotāju skaits, gan apmeklējums un izsniegums. Pagastā ļoti minimāli ir sarucis deklarēto bērnu skaits (tieši otrādi – pagastā ir deklarējusies daudz bērnu ģimene). Bibliotekārais aptvērums ir pozitīvs.

Neskatoties uz to, ka visi pamatrādītāji ir ļoti labi, tomēr darbā ar šo mērķauditoriju ir grūtības. Bērni no skolas atbrauc vēlu, tāpēc mācību laikā bibliotēku apmeklēt nesanāk. Brīvlaikā vidēji viens aktīvais lietotājs, kas dzīvo Borisovas ciema centrā, bibliotēku apmeklē 1 reizi un garajās vasaras brīvdienās tās ir 2-3 reizes. Daļa bērnu – tie ir apmēram kādi 11 bērni, kas dzīvo lielā attālumā no centra un bibliotēkas, tāpēc šiem bērniem tiešām nav iespēju bieži apmeklēt bibliotēku. Bibliotēku apmeklē tikai tad, kad vecāki viņus atved ar mašīnu, un vasaras brīvdienās tuvāk dzīvojošie atbrauc ar velosipēdiem. Šinī gadījumā bieži ir jāizlīdzas ar nodošanas termiņa pagarinājumu grāmatām, protams, saskaņojot to ar bērna vecāku. Bibliotekāros pakalpojumus izmanto bērni, kas nav deklarēti pagastā. Skolas brīvdienās viņi brauc pie vecmāmiņām un kopā apmeklē bibliotēku. Ne reti izveidojas situācija, kad bērns, dzīvojoties pie omītes neuzspēj izlasīt visas grāmatas, tāpēc tās jāņem līdž uz pilsētas mājām. Grāmatu nodošanas termiņš tiek saskaņots ar vecvecāku un pagarināts. Šeit tad arī skaidrojums, kāpēc ir zems bibliotēkas apmeklējums un augsts grāmatu izsniegums.

Komplektējot krājumu, katru gadu tiek ņemta vērā arī bērnu mērķauditorija. Tomēr mazā finansējuma dēļ netiek komplektēts liels grāmatu skaits. 2023.gadā bērnu grāmatas ir iegādātas par 45 eks. mazāk nekā 2022.gadā. Tas ir tāpēc, ka 2022.gadā bērnu literatūras krājumā tika iepludinātas “Bērnu Žūrijas” grāmatas, kas nebija reģistrētas Alisē. Tieši šī iemesla dēļ arī 2021.gadā jaunieguvumu skaits bērnu literatūrā ir mazāks nekā 2022.gadā, bet tas ir līdzīgs ar 2023.gadā saņemto bērnu grāmatu skaitu. Naudas nepietiek arī tādām precēm (interaktīvās spēles, domāšanu, lasīšanu veicinošās spēles, lego u.c.), kuras patīktu bērniem, un piesaistītu mazgadīgos apmeklēt bibliotēku.

Prieks, ka vecāki atbalsta skolas prasību par ieteicamās literatūras lasīšanu. Bērni nāk kopā ar vecākiem (vai arī vecāki vieni paši) un jautā pēc ieteicamās literatūras. Dažas ieteicamās literatūras grāmatas tika pasūtītas no Balvu CB, viena ieteicamās literatūras grāmata palūgta no privātās bibliotēkas krājuma.

Tālmācības audzēknei zinātniski pētnieciskajam darbam tika meklēta informācija par vairākām tēmām (viņa gribēja izvēlēties un paņemt to tematu, par kuru visvairāk būtu informācija):

- māju nosaukumi tuvākajā apkārtnē un Latvijā
- par nacionālo partizānu atbrīvošanas cīņām Stompaku purvā
- par barikāžu laiku Rīgā

Tika vaicāts arī pēc mana redzējuma – ieteikt aprakstāmo un pētāmo tematu. Mans piedāvājums bija - Vecumu pagasta Ūlasu ciema vēsture. Audzēknei piedāvāju bijušās Ūlasu ciema iedzīvotājas atmiņas un paraugam arī ZPD par Borisovas ciemu. Audzēkne izvēlējās tēmu par barikāžu laiku Rīgā, argumentējot, ka varēs atrast vairāk intervējamās personas, kas piedalījušās Barikāžu aizstāvju dienās.

Uzziņu darbs ar katru gadu vairāk sarūk, jo vienkāršām uzziņām ar mazāku informācijas daudzumu bērniem un jauniešiem atbildes tiek rastas savos datoros un telefonos.

8. Novadpētniecība

2023.gadā bibliotēkai bija sadarbība

- ar lokālās vēstures pētnieci, latviešu valodas un literatūras skolotāju Valentīnu Kašu
- ar RE TV raidījuma “Tiksimies stacijā” veidošanas komandu
- ar literāti, novadnieci Annu Krēmani

2023.gada sākumā novadpētniecībā tika pabeigts darbs, kurš tika iesākts 2022.gada nogalē, kad pēc palīdzības griezās lokālās vēstures pētniece Valentīna Kaša. Viņa lūdza savākt informāciju un faktus par trim ģimenēm, kuras tika izsūtītas uz Sibīriju. Lai izpildītu šo uzdevumu, man bija jātiekas un jāintervē šo ģimeņu tuva radniece (87 gadi). Valentīna Kaša bija pa e-pastu atsūtījusi represēto aptaujas anketas, kuras, intervējot respondentu, aizpildīju. Tika ieskenētas arī izsūtīto ģimeņu fotogrāfijas, kuras intervējamā iedeva no sava vecā bilžu albuma. Ieskenētās bildes un aptaujas anketas nosūtīju Valentīnai Kašai uz e-pastu. Vēl sekoja arī papildus informācija, ko respondenta atcerējās par cilvēku izvešanu.

Zināju, ka daudzu gadu garumā Valentīnas Kašas pētījumi saistās ar uz Sibīriju aizvesto likteņiem, tāpēc uzaicināju viņu atbraukt uz komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai

veltīto pasākumu Vecumu stacijā. Valentīna Kaša labprāt atsaucās manam uzaicinājumam, vēl jo vairāk: viņa sen jau bija vēlējusies atbraukt uz Vecumiem. 24.03. pirms pasākuma Valentīna tika atvesta ekskursijā uz Borisovu, bibliotēkā pie kafijas tases tika pārrunāti Valentīnas dzīves līkloči. Apbrīnas vērti ir darbi, ko viņa un viņas vīrs ir paveikuši, varēju tikai vēlreiz pārliecināties, cik sirds skaidrs, sirds mīļš un sirds gudrs cilvēks ir Valentīna. Tad Valentīna tika aizvesta uz pasākumu Vecumu stacijā. Ar dziļu smeldzi Valentīna runāja par tiem traģiskajiem notikumiem, kas 25.03. norisinājās daudzās latviešu viensētās. Šāda, lūk, bija sadarbība ar Valentīnu Kašu.

Tuvāk gada nogalei sekoja darbs, kas tā īsti nebija plānots. Oktobra sākumā piezvanīja Skrundas TV žurnāliste Ieva Benefelde, kas veido raidījumu "Tiksimies stacijā" un lūdza līdz 9. novembrim sagatavot stāstījumu par Vecumu staciju. Ziņas par Vecumu staciju tika vāktas un apkopotas no nelielā novadpētniecības krājuma. Noderīgus faktus par Vecumu stacijas vēsturi pārsūtīja Viļakas novada muzejs. Tika aptaujāti arī vietējie iedzīvotāji, kurus lūdzu dalīties atmiņās par Vecumu staciju un atbildēt uz jautājumu, ko viņu dzīvē nozīmējusi Vecumu stacija. Visa savāktā informācija tika sistematizēta un tika veidots stāstījums. 9. novembrī ieradās Skrundas TV darbinieki, lai uzņemtu sižetu par Vecumu staciju.

2023.gadā tika uzklausītas Ūlasu ciema iedzīvotājas, kuras vecums uz to brīdi bija 90 gadi, atmiņas par Ūlasu ciemu. Atmiņas bija ļoti interesantas un saistošas. Stāstījumā tika ietvertas arī respondenta vecmāmiņas nostāsti, kas dažus nezināmus faktus atklāja par Marienhauzenas (Viļakas) grāfienu Alīnu Lippi – Lipsku. Ar atmiņu stāstītājas radnieces palīdzību šīs atmiņas tika pierakstītas.

Novadpētniecības krājums ir papildināts ar novadnieces Annas Krēmanes grāmatu "Saknes" Februārī priekš visiem pagasta iedzīvotājiem bija noorganizēts tikšanās pasākums ar literāti Annu Krēmani. Šajā pasākumā autore lasīja dzejas un prozas darbus no sava pirmā krājuma "Pa zemes ceļu".

9. Publicitāte

Sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem un aktualitātēm notiek bibliotēkas mājas lapā. Mājas lapā tiek ievietoti aktuāli paziņojumi iedzīvotājiem. Mājas lapā tiek popularizēti arī e-resursi, kurus bez maksas var izmantot mācību materiāla apgūvē, lietotāja zināšanu paplašināšanai, grāmatu lasīšanai. Mājas lapā tiek ievietoti bibliotēkas darba pārskati, informācija par jaunajām grāmatām un periodiskajiem izdevumiem.

10. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar :

1. privātpersonām:
 - ar literāti Annu Krēmani
 - ar skolotāju, novadpētnieci Valentīnu Kašu
2. Vecumu pagasta pārvaldi:
 - jauno grāmatu piegādē,
 - SBA pakalpojumu sniegšanā,
 - komunālo pakalpojumu nodrošināšana,
 - bibliotēkas remonta nodrošināšana.
3. Balvu Centrālo bibliotēku:
 - metodiskais un konsultatīvais darbs,
 - mācību, semināru, kultūrvēsturisku studiju organizēšana.
4. Viļakas novada muzeju:
 - informācijas (par Vecumu staciju – 2 saturvienības) pārsūtīšana bibliotēkai
 - fotogrāfiju no bibliotēkas novadpētniecības krājuma izsniegums muzejam

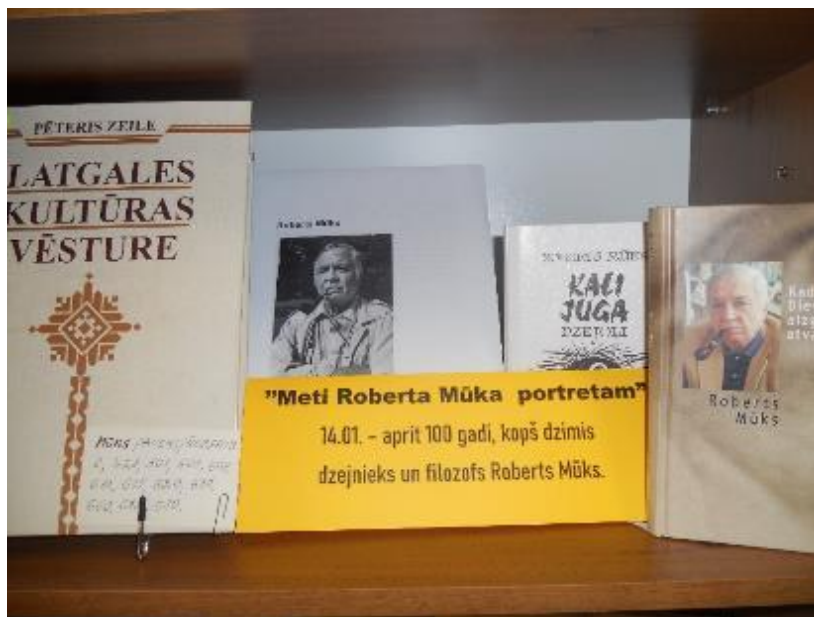
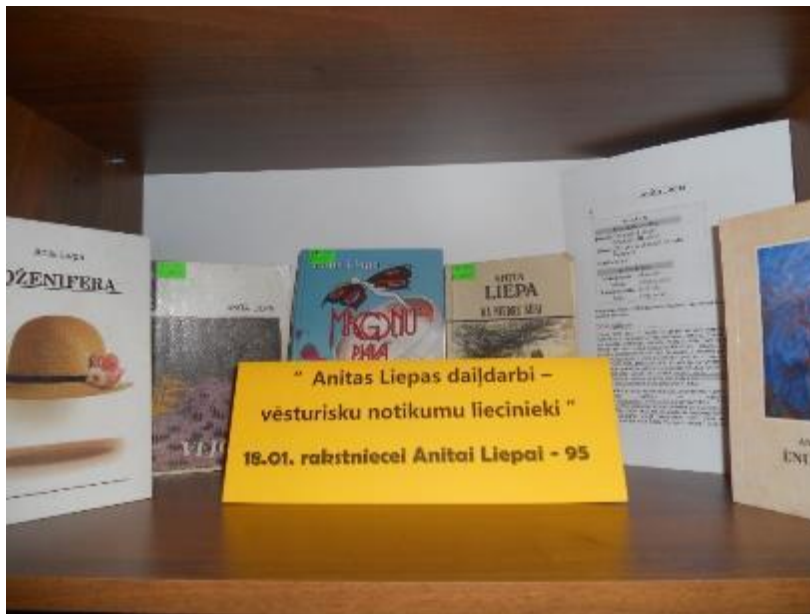
Uzdevumi 2024.gadam

- Rosināt un attīstīt bērnos lasītprasmi, saglabāt sabiedrībā interesi par grāmatu, izmantojot arī sociālos tīklus
- attīstīt SBA pakalpojumu
- piedāvāt lasītājiem pielāgotās literatūras krājumu
- turpināt darbu novadpētniecībā
- turpināt pilnveidot mājas lapu
- ņemt dalību kultūrvēsturisko tradīciju saglabāšanā un kopšanā (psalmu dziedāšanas bibliotēkā, piedalīšanās dziedājumos pie krucifiksiem)
- sniegt bibliotēkāros pakalpojumus veciem cilvēkiem un invalīdiem dzīvesvietās (pēc pieprasījuma)
- nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvus, daudzveidīgus, dzīvei nepieciešamus pakalpojumus
- nodrošināt kvalitatīvas atpūtas iespējas
- veidot vienotu kultūras telpu ar pareizu izpratni par kopīgu kultūras mantojumu, valodu un tradīcijām ar piederības sajūtu novadam un Latvijas valstij.

Pielikumi

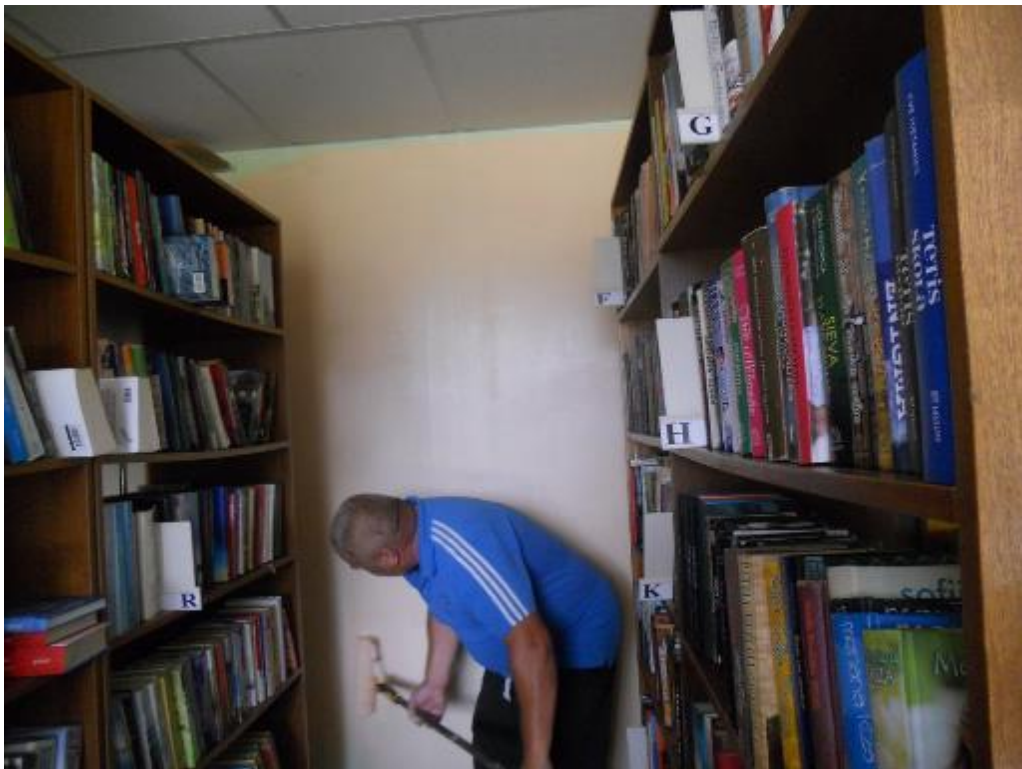

Vecumu bibliotēkas Krājuma attīstības koncepcija

Viļakas novada Vecumu bibliotēkas Krājuma attīstības koncepcija izstrādāta, pamatojoties uz bibliotēku darbu reglamentējošiem dokumentiem:

- Bibliotēku likums,
- LR MK noteikumi NR.317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”
- LR MK noteikumi Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”,
- LR MK noteikumi Nr.355 „Vietējās nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”,
- Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām.

Bibliotēkas grāmatu komplektēšanas galvenais uzdevums ir veidot kvalitatīvu, lietotāju pieprasītu krājumu, kurš nodrošinātu Vecumu pagasta iedzīvotājiem piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, veicinātu izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū un saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Bibliotēkas krājumam jāatbilst vietējās sabiedrības interesēm un vajadzībām.

Krājuma komplektēšanas politika ietver krājuma profila analīzi – krājuma raksturojums pēc iespieddarbu un citu dokumentu satura, veidiem, izdošanas laika, valodas, vērtības u.c. specifiskiem aspektiem. Profilu nosaka bibliotēkas uzdevumi un lasītāju pieprasījumi.

Krājuma komplektēšana ir katras bibliotēkas pamatpakalpojums, un no tā ir atkarīgi pārējie bibliotēkas pakalpojumi.

Krājuma komplektēšanas pamatprincipi:

- mūsdienīgu informācijas iespēju pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas vai materiālā nodrošinājuma,
- kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši teritorijas attīstības interesēm, dāvinājumu izvērtēšana kā saturiskā, tā skaitliskā ziņā.
- aktualitāte – regulāra krājuma papildināšana ar jaunākajiem valstī iznākušajiem izdevumiem iespējami atbilstoši lietotāju pieprasījumam, to regulāri atfīrot no novecojušiem un maz izmantotiem iespieddarbiem u.c. dokumentiem,
- piekļuve informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā,
- mūžizglītības atbalstīšana,
- kultūras mantojuma un novadpētniecības krājuma saglabāšana.
- lietderīga brīvā laika pavadīšana.

Krājuma komplektēšanas noteicošie faktori:

- lietotāju pieprasījums,
- finanšu līdzekļi

Krājuma komplektēšanas veidi:

- kārtējā jaunieguvumu komplektēšana,

- retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu

Rekomplektēšana – regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Vecumu bibliotēkas krājums ir universāls. Tiek komplektēta visu nozaru literatūra (skat. pielikumā Fonda raksturojumu pēc Conspectus modeļa)

Krājumā nekomplektē:

- Literatūru par vardarbību, pornogrāfiju, melno maģiju, rasistisku un naidu kurinošu literatūru,
- Pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas,
- Īslaicīgas nozīmes literatūru (reklāmas bukletus, partiju programmas)

Padziļināti komplektē nozaru krājumus :

- psiholoģijā,
- medicīnā,
- lauksaimniecībā,
- vēsturē

Bibliotēkā veido speciālu krājumu- novadpētniecības dokumentu fondu, kurā tiek vākti materiāli par Vecumu pagastu, Viļaku, Viļakas novadu un Latgali.

Prioritātes krājuma komplektēšanā:

- uzziņu literatūra,
- oriģinālliteratūra,
- literatūra bērniem un jauniešiem,
- literatūra studiju atbalstam,
- lietotāju pieprasītā daiļliteratūra.

Literatūras atlases kritēriji:

- atbilstība lietotāju vajadzībām un interesēm,
- izdevumu kvalitāte,
- pieprasījums,
- cena.

Valodu aptvērums:

(skat. pielikumā Fonda raksturojumu pēc Conspectus modeļa).

Krājuma komplektēšanas avoti:

- pirkumi – grāmattirgotājs I/K Virja ,
- grāmatveikals Zvaigzne ABC (atlaižu akciju laikā),
- dalība projektos – VKKF projekti, LNB projekti,
- dāvinājumi - privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra,
- izdošanas gads – pēdējie 5 gadi, ja izdevums nav krājumā,
- valoda – latviešu, svešvalodās,
- izdevuma nolietojuma pakāpe – mazlietotas,
- bibliotēkai ir tiesības saņemtos dāvinājumus dāvināt tālāk citām iestādēm un apmeklētājiem.

Abonēto presi bibliotēka glabā:

- Avīzes – 3 gadi,
 - Žurnālus – 5 gadi
- Vērtīgi periodiskie izdevumi novadpētniecībā – bez laika ierobežojuma.

Krājuma rekonplektēšanas iemesli:

- dubleti,
- fiziski nolietoti iespaiddarbi,
- novecojuši pēc satura,
- izdevumi nav atgūstami lietotāju vainas dēļ, dzīvesvietas maiņas dēļ,
- iespaiddarbi u.c. dokumenti, kas pazuduši brīvpieejas apstākļos (līdz 0,3% no bibliotēkas krājuma vērtības);
- mazizmantoti

Fonda satura raksturojums, izmantojot *Conspectus* modeli

Fonda dziļuma indikatori:

0 - konkrēto nozari nekomplektē;

1 – minimāls informācijas līmenis: *(Nodrošina nelielu, vispārēju informāciju par nozari vai tēmu, ļoti ierobežots vispārīgo materiālu krājums. Speciālie periodiskie izdevumi un elektroniskie informācijas avoti netiek iegādāti)*

2 – pamatinformācijas līmenis: *(Raksturo krājumu vidusskolas vai koledžas zināšanu apjoma vajadzībām. Krājumā ir pamatgrāmatas konkrētajā nozarē un dažādas enciklopēdijas. Monogrāfiju un uzzīņu dokumentu krājums, kā arī vispārīgo periodisko dokumentu krājums ir ierobežots).*

3 – studiju līmenis: *(Informāciju par nozari sniedz sistemātiskā veidā. Koledžu un bakalaura studiju līmenis. Plašs monogrāfiju un uzzīņu dokumentu skaits, kā arī specializētās monogrāfijas un uzzīņu dokumenti. Vispārīgo periodisko dokumentu un speciālo periodisko dokumentu krājums ir ievērojams. Ir ierobežots dokumentu krājums atbilstošās svešvalodās, piem., mācību dokumenti svešvalodās nedzimtās valodas runātājiem vai dokumenti svešvalodās par tēmu).*

4 – pētniecības līmenis *(Nodrošina studijas maģistratūrā un doktora studijas. Specializēts monogrāfiju un periodisko izdevumu krājums, plašs dokumentu klāsts svešvalodās, autorizētas datubāzes, elektroniskie žurnāli. Dokumenti vairākās svešvalodās. Krājumā ir gan labi pazīstamu, gan mazāk zināmu autoru darbi).*

5 – visaptverošs līmenis jeb relatīvā pilnīguma līmenis *(Plaši komplektēts krājums specifiski definētā zināšanu jomā, specializēti žurnāli, manuskripti. Materiāli tiek komplektēti visās lietotajās valodās, nodrošina pieeju visa veida elektroniskajiem materiāliem).*

Valodu kodi:

L – dominē materiāli latviešu valodā

S – papildus dokumentiem latviešu valodā ar atlasītiem dokumentiem svešvalodās

Informācijas nesējs:

G – grāmatas;

Z – žurnāli

DB – datubāzes;

DVD – diski

IR - interneta resursi

Nodaļa	Dziļuma indikators	Valodas indikators	Informācijas nesējs	Piezīmes
0 nodaļa				
02 bibliotēkzinātne, bibliotēkas	1	L	G,IR,CD	
03 vispārīgie uzziņu izdevumi(enciklopēdijas,vārdnīcas)	2	L	G,DB,IR	
001 zinātne	1	L	G,IR,CD	
002 Prese. Dokumentācija	1	L	G,IR	
003 Raksti un rakstība	1	L	G,IR	
008 Civilizācija. Kultūra	1	L	G,IR	
1 Filosofija. Psiholoģija. Loģika. Ētika				
1 Filosofija	1	L	G,IR	
133 Astroloģija, Ezotēriskā.	1	L	G,IR	
159.9 Psiholoģija	1	L	G,IR	
17 Ētika. Morāle	1	L	G,IR	
2 Reliģija	1	L, S	G,IR	
3 Sociālās zinātnes				
32 Politika	1	L	G,IR	
327 Starptautiskās attiecības	1	L	G,IR	
33 Ekonomika	1	L, S	G,DB,IR	
331 Darbs. Darba ekonomika un organizācija	1	L	G,DB,IR	
336 Finances. Bankas. Nauda	1	L	G,DB,IR	
339 Tirdzniecība	1	L	G,IR	

34 Tiesības	1	L	G,DB,IR	
341 Starptautiskās tiesības	1	L	G,IR	
342 Publiskās tiesības	1	L	G,IR,DB	
343 Krimināltiesības	1	L	G,IR,DB	
347 Civiltiesības	1	L	G,IR,CD,DB	
35 Valsts administratīvā pārvalde. Kara lietas	1	L	G,IR,DB	
351 Valsts administratīvās pārvaldes objekti	1	L	G,IR,DB	
37 Izglītība. Mācīšana. Audzināšana. Brīvais laiks				
37 (09) Pedagoģijas vēsture	1	L	G,IR	
37.01 Audzināšana, izglītības un mācīšanas pamati	1	L	G,IR	
37.015 Pedagoģiskā psiholoģija	1	L	G,IR	
37.018 Audzināšana un mācīšanas pamatformas	1	L	G,IR	
371.3 Mācīšanas metodes un paņēmieni	1	L	G,IR	
373.2 Pirmsskolas audzināšana un izglītība	1	L	G,IR	
376 Sociālās skolas. Defektoloģija	1	L	G,IR	
39 Etnogrāfija	2	L	G,IR	
398 Latviešu folklorā	2	L	G,IR	
5. Matemātika. Dabas zinātnes				
504 vides aizsardzība	2	L	G,Z,IR	
52 Astronomija	1	L	G,IR	
54 Ķīmija	1	L	G,IR	
55 Ģeoloģija. Klimatoloģija	1	L	G,IR	
58 Botānika	1	L	G,IR	
59 zooloģija	1	L	G,IR	
61 medicīna				
611 Anatomija	1	L	G,IR	
612 fizioloģija	1	L	G,IR	

613.2 Uztura higiēna	1	L	G,IR	
614.8 Pirmā palīdzība	1	L	G,IR	
615 Farmakoloģija. Vispārīgā terapija	1	L	G,IR	
615.8 Fizioterapija. Citas ārstnieciskās metodes	2	L	G,Z,IR	
616-006 Onkoloģija	1	L,S	G,IR	
62 Inženierzinības	1	L	G,IR	
628 Ēku inženiersistēmas	1	L	G,IR	
629 Transportlīdzekļi	1	L	G,IR	
63 Lauksaimniecība. Mežsaimniecība				
630 Mežkopība	1	L	G,IR	
631 Lauksaimniecība, Zemkopība	1	L	G,Z,IR	
632 Augu aizsardzība	1	L	G,IR	
633 Laukkopība	1	L	G,IR	
633.88 Ārstniecības augi	2	L,S	G,IR	
634 Dārzkopība	1	L	G,IR	
635. Dārzenkopība. Dekoratīvā dārzkopība	2	L	G,IR	
635.7 Garšaugi	1	L	G,IR	
635.8 Sēnes	1	L	G,IR	
636.7 Suņkopība (kinoloģija)	1	L	G,IR	
638.1 Biškopība	1	L	G,IR	
64 Mājturība. Mājsaimniecība. Komunālā saimniecība				
641/642 Pārtika. Ēdienu gatavošana	2	L	G,Z,IR	
643/645 Māja. Dzīvokļa iekārta un piederumi	1	L	G,Z,IR	
646.2 Apģērbu šūšana. Rokdarbi	1	L	G,Z,IR	
649.1 Bērna kopšana mājās	1	L	G,IR	
649.9 Viesu uzņemšana	1	L	G,IR	
65 ražošanas ... uzņēmumu organizēšana un pārvalde				
656.1 Autotransports	1	L	G,IR	

657 Grāmatvedība.	1	L	G,DB,IR	
658 Uzņēmuma pārvaldība jeb menedžments	1	L,S	G,IR	
658.8 Mārketings	1	L	G,IR	
67 Pārstrādājošās rūpniecības un amatniecības nozares	1	L	G,IR	
68 Galaproduktu ražojošās nozares un amatniecības nozares				
687.1 Friziermāksla . Kosmētika	1	L	G,IR	
69 Celtniecība. Būvmateriāli. Būvdarbi				
693 Mūrnieka darbi	1	L	G,IR	
694 Namdara un būvgaldnieka darbi	1	L	G,IR	
698 Apdares darbi	1	L	G,IR	
7 Māksla				
701 Estētika	1	L	G,IR	
7.03 Mākslas vēsture	1	L	G,IR	
71 Dārzu un parku, apdzīvotu vietu arhitektūra	1	L	G,IR	
72 Arhitektūra	1	L	G,IR	
73 Tēlniecība	1	L	G,IR	
74 Zīmēšana. Rasēšana. Dizains	1	L	G,IR	
75 Glezniecība	1	L	G,IR	
77 0 Fotografija	1	L	G,IR	
78 Mūzika	1	L	G,IR,DVD	
791.4 Kinomāksla	1	L	G,IR	
792 Skatuves māksla	1	L	G,IR	
793 Svētku sarīkojumi. Dejas. Rotaļas	1	L	G,IR	
796 Sports. Fiziskā kultūra	2	L	G,Z,IR	
799 Makšķerēšanas sports. Medību sports	1	L	G,IR	
81 Valodniecība.	2	L,S	G,IR	
82 Literatūrzinātne	1	L,S	G,IR	

902 Arheoloģija	1	L	G,IR	
908 Novadpētniecība	2	L	G,IR,DVD,DB	
91 Ģeogrāfija	1	L	G,IR,DVD	
914.743 Latvijas ģeogrāfija	1	L,S	G,DB,IR	
929.6 Heraldika	1	L	G,IR	
930.85 Pasaules kultūras vēsture	1	L	G,IR	
930.85.43 Latvijas kultūras vēsture	1	L	G,IR	
931 Senā Vēsture kopumā	1	L	G,IR	
94 Viduslaiku un mūsdienu vēsture	1	L	G,IR	
947.43 Latvijas vēsture	2	L	G,DB,IR,DVD	
Daīlliteratūra				
Latviešu daīlliteratūra	2	L,S	G,DB, IR	
Ārvalstu daīlliteratūra	2	L,S	G,IR	
Literatūra bērniem – pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma	2	L,S	G,Z,IR	
Literatūra bērniem – vidējā vecuma (5.-7.klase)	2	L	G,Z,IR	
Literatūra 8 – 9. klasei	2	L	G,IR	